

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003787

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чжан Є.. ...

2. Ye Zhang

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10912

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.01

Тема дисертації:

1. Звукообраз валторни в ансамблево – оркестровій інтерпретації.
2. The sound image of the French horn in ensemble and orchestral interpretation

Реферат:

1. Валторна – один із найскладніших для опанування мундштучних музичних інструментів сімейства мідних духових, що з'явився наприкінці XIV століття. Звичайно, вивчення звукообразу валторни потребує звернення до малодосліджених питань інструментальної культури, одним з яких на сьогодні залишається усвідомлення закономірностей еволюційного розвитку валторнового мистецтва, трансформаційні зміни в якому відбуваються в тісному зв'язку з процесом становлення органологічних характеристик валторни та її конструкційних параметрів. Загалом, означена проблема має резерви щодо остаточного вивчення.

Теоретико-методологічною основою для кваліфікаційного дослідження стали праці М. Преторіуса, Е. Тарра, П. Тріше, А. Гампеля та ін., а також, українських дослідників: В. Апатського, В. Громченка, О. Вар'янка, В. та Л. Богданових, І. Палій, І. Якустіді та ін. Проте, незважаючи на те, що сучасне музикознавство у своїх здобутках вже має певні важливі напрацювання щодо різноманітних питань мистецтва гри на духових інструментах та

оркестрового виконавства, на сьогоднішній день проблема звукообразу валторни в ансамблево оркестровій інтерпретації як цілісне мистецьке явище, що тривалий час динамічно розвивалося в еволюційній єдності з самим інструментом, залишається малодослідженою. Це зумовлює актуальність і новизну теми дисертації та визначає її науково-практичне спрямування у напрямку обґрунтування методологічно доцільних позицій дослідження трансформаційних змін звукообразу валторни в ансамблево-оркестровій інтерпретації. 2.3 Мета дослідження полягає у висвітленні історико-культурних особливостей валторного мистецтва та специфіки звукообразу валторни в ансамблево-оркестровій інтерпретації. У першому розділі розглянуто історико-органологічні та музикознавчі аспекти дослідження мистецтва гри на валторні. У фокусі уваги опинились питання генези та еволюції валтороподібних інструментів та органології валторни у динаміці культурно-історичних змін. Матеріал цього розділу надає підстави для дослідження валторного виконавства у таких проєкціях: органологія валторни в контексті усвідомлення закономірностей її інструментальної трансформації в процесі музично-культурної еволюції; історична еволюція духових інструментів у світовій музичній культурі; інструментознавство в галузі духових інструментів, історія розвитку ансамблево-оркестрового жанру, в якому валторна виступає невід'ємним учасником; проблеми особливостей звукоутворення на мідних духових, у тому числі, на валторні, вдосконалення валторного виконавського мистецтва, узагальнення виконавських виражальних засобів в інструментальній музиці та їх екстраполяція на виконавську практику. Другий розділ «Музичний образ у проєкції валторного мистецтва» присвячено дослідженню звукообразу крізь призму валторного мистецтва. Особливу увагу приділено звукообразу, як універсальній категорії, яка передбачає процес створення музичного взірця під час композиторської та виконавської практики, а також процес його сприйняття слухачами. Розглянуто звукообраз як феномен, в якому віддзеркалюється певна історична епоха та національний світогляд, тісно пов'язані з образною семантикою, інтонаційною символікою та комплексом виражальних засобів. Досліджено трансформації звукообразу валторни в контексті багатовікового історичного розвитку виконавства на духових інструментах, в тому числі, валторного. У цьому зв'язку проаналізовано роботи Ю. Алжиева, В. Осадчої, О. Козаренко, Н. Рябухи, Л. Шаповалової, С. Шипа, Ван Янсуя та ін., в яких з висвітлюється проблема музичної стилістики, художнього образотворення, звукового образу. У третьому розділі «Валторнові звукообрази в ансамблево-оркестровій творчості Китаю» висвітлено питання становлення та розвитку духового інструментарію в контексті китайських національних традицій. У цьому аспекті розглянуто еволюційні процеси духового оркестрового виконавства Китаю з урахуванням творчих надбань європейського зразка. Відзначено, що оркестрова духовна музика займає особливе місце у музичній спадщині китайських композиторів, еволюціонуючи разом із загальними тенденціями розвитку культури та, водночас, зберігаючи багатовікові національні традиції. Узагальнено основні характеристики звукообразу в сучасній китайській оркестровій духовій музиці на прикладі творчості Ін Циня, Ван Хешена, Джі Ченга. Звукообраз валторни забезпечує втілення етнічно характерної стилістики композиції у поєднанні з характеристиками академічної музики (твори «Нічна краса пасовиська» Ін Циня, «Дорога в небо» Ван Хешена, «Хвала» Чен Дана, марші Джі Ченга).

2. The study of the sound image of the French horn requires addressing little-studied issues of instrumental culture, one of which today remains the awareness of the laws of the evolutionary development of French horn art, the transformational changes in which occur in close connection with the process of formation of the organological characteristics of the French horn and its construction parameters. In general, the specified problem has reserves regarding the final study. The theoretical and methodological basis for the qualification study was the works of M. Pretorius, E. Tarr, P. Trichet, A. Gampel and others, as well as Ukrainian researchers: V. Apatskyi, V. Hromchenko, O. Varianko, V. and L. Bohdanov, I. Palii, I. Yakustidi and others. However, despite the fact that modern musicology already has some important developments in its achievements regarding various issues of the art of playing wind instruments and orchestral performance, today the problem of the sound image of the French horn in ensemble and orchestral interpretation as a holistic artistic phenomenon that has been dynamically developing for a long time in evolutionary unity with the instrument itself remains poorly studied. This determines the relevance and novelty of the topic of the dissertation and determines its scientific and practical orientation in

the direction of substantiating methodologically expedient positions for the study of transformational changes in the sound image of the French horn in ensemble and orchestral interpretation. The purpose of the study is to highlight the historical and cultural features of French horn art and the specifics of the sound image of the French horn in ensemble and orchestral interpretation. The first section examines the historical-organological and musicological aspects of the study of the art of playing the French horn. The focus of attention was on the issues of the genesis and evolution of French horn-like instruments and the organology of the French horn in the dynamics of cultural and historical changes. The material of this section provides grounds for the study of French horn performance in the following projections: organology of the French horn in the context of understanding the patterns of its instrumental transformation in the process of musical and cultural evolution; historical evolution of wind instruments in world musical culture; instrumental science in the field of wind instruments, the history of the development of the ensemble-orchestra genre, in which the French horn is an integral participant; the peculiarities of sound production on brass instruments, including the French horn, the improvement of French horn performing art, the generalization of performing expressive means in instrumental music and their extrapolation to performing practice. The second section, "Musical Image in the Projection of French Horn Art", is devoted to the study of sound image through the prism of French horn art. Particular attention is paid to sound image as a universal category that involves the process of creating a musical pattern during compositional and performing practice, as well as the process of its perception by listeners. Sound image is considered as a phenomenon that reflects a certain historical era and national worldview, closely related to figurative semantics, intonation symbolism and a complex of expressive means. Transformations of the French horn sound image are studied in the context of the centuries-old historical development of performance on wind instruments, including the French horn. The third section, "Horn sound images in the ensemble and orchestral creativity of China", highlights the issue of the formation and development of wind instruments in the context of Chinese national traditions. In this aspect, the evolutionary processes of Chinese wind orchestral performance are considered, taking into account the creative achievements of the European model. It is noted that orchestral wind music occupies a special place in the musical heritage of Chinese composers, evolving together with the general trends in the development of culture and, at the same time, preserving centuries-old national traditions. The main characteristics of the sound image in modern Chinese orchestral wind music are summarized using the works of Yin Qing, Wang Hesheng, and Ji Cheng as an example. The sound image of the horn provides the embodiment of the ethnically characteristic stylistics of the composition in combination with the characteristics of academic music (the works "Night Beauty of the Pasture" by Yin Qing, "Road to Heaven" by Wang Hesheng, "Praise" by Chen Dan, and marches by Ji Cheng).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ye Zhang. Natural and chromatic horn in the orchestral music of the 19th century. Актуальні питання гуманітарних наук. / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 81. Том 1. С. 105 – 109.
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-1-16> https://aphn-journal.in.ua/archive/81_2024/part_1/18.pdf
- Чжан Є. Валторнове виконавство в контексті музично інтерпретаційних процесів. Музикознавча думка Дніпропетровщини: збірник наук. статей. Дніпро: ГРАНІ, 2024. Вип. 27 (2) 191 - 200

file:///D:/Downloads/PDF%20(3).pdf <https://doi.org/10.33287/222452>

- Zhang Ye. Peculiarities of performing technique development in French horn art. Fine Art and Culture Studies. 2024. № 5. С. 113–119. doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-15>
<http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/2020/1902>
- Чжан Є. Творчі підходи у музичній інтерпретації : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи», 26 грудня, 2024 р. С. 150 – 152.
- Чжан Є. Валентин Марухно як видатний представник української валторнової школи. VIII Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір». 7 листопада 2024 року Київ 2024. С. 380 – 381.
- Чжан Є. Особливості інтерпретації на валторні в оркестровій музиці. Сила мистецтва: музичні, театральні та мистецтвознавчі артикуляції: матеріали IV Черкашинських читань, 6–7 груд. 2024 року / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського; ред. М. О. Дербас. – Суми : Триторія, 2025. 421 – 429
- Ye Zhang. Musical-instrumental art in the renaissance era. Ювілейна палітра 2024 : збірник статей за матеріалами VIII всеукраїнської науково практичної конференції (11-12 грудня 2024 року). – Суми : ФОП Цьома С.П., 2025. С. 160 – 164.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U107489

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Устименко-Косоріч Олена Анатоліївна
2. Olena UstymenkoKosorich

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палій Ірина Олегівна
2. Iryna Paliy

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9874-6825**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського**Код за ЄДРПОУ:** 02214350**Місцезнаходження:** площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Громченко Валерій Васильович
2. Valerii V. Hromchenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2446-2192**Додаткова інформація:** Scopus Author ID: 57221998184; Web of Science Researcher ID: D-4554-2018;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=dd56OZwAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"**Код за ЄДРПОУ:** 02214515**Місцезнаходження:** вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Держадміністрація**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зав'ялова Ольга Костянтинівна
2. Olha K. Zavalova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:** ;<https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=wc6xe8QAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоменко Андрій Юрійович

2. Andrii Y. Yeromenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стахевич Олександр Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стахевич Олександр Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Чистякова Ірина Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна